

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارائه دهنده درس: آسیب شناسی دهان، فک و صورت
عنوان درس: پاس و گزارش نویسی²
کد درس: 38
نوع و تعداد واحد¹: نظری: نظری-عملی: عملی: 4 واحد کارگاهی:
نام مسئول درس: دکتر نازنین مهدوی
مدرس/مدرسان: دکتر نازنین مهدوی، دکتر سمیرا درخشان، دکتر پویان امینی شکیب، دکتر منیر مرادزاده
پیش‌نیاز/هم‌زمان: پاس و گزارش نویسی¹
رشته و مقطع تحصیلی: تخصص آسیب شناسی دهان و فک و صورت

اطلاعات مسئول درس:

رتبه علمی: دانشیار
رشته تخصصی: آسیب شناسی دهان و فک و صورت
محل کار: دانشکده دندانپزشکی
تلفن تماس: ۰۲۱۸۸۳۵۱۱۶۳
نشانی پست الکترونیک: n-mahdavi@tums.ac.ir

¹ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری-عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: 2 واحد نظری، 1 واحد عملی)

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسئول درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

درس پاس و گزارش‌نویسی 2 با هدف ارتقای توانمندی‌های بالینی و علمی دستیاران در زمینه تفسیر نمونه‌های بافتی پیچیده و تنظیم گزارش‌های استاندارد پاتولوژی ارائه می‌شود. در این درس دانشجویان ضمن مشاهده و تمرین عملی فرآیندهای آزمایشگاهی هیستوپاتولوژی، با مراحل کامل بررسی نمونه از ماکروسکوپی تا تفسیر میکروسکوپی و کاربرد رنگ‌آمیزی‌های اختصاصی و ایمنوهیستوشیمی (IHC) آشنا می‌شوند. همچنین بر مهارت‌های تشخیص افتراقی ضایعات مختلف اپی‌تلیالی، بزاقی، لنفورتیکولار، ادنتوژنیک، استخوانی و پوستی تأکید می‌گردد.

این درس دانشجویان را با اصول نگارش گزارش‌های پاتولوژی بر اساس پروتکل‌های معتبر بین‌المللی (CAP) آشنا کرده و توانایی آنان را در تعیین دقیق مارژین‌های جراحی، تشخیص ضایعات سرطانی و پیش‌سرطانی، و ارائه گزارش‌های علمی، دقیق و اخلاق‌مدار ارتقا می‌دهد. ترکیب یافته‌های بالینی، تصویربرداری و آسیب‌شناسی برای تصمیم‌گیری بالینی صحیح، از محورهای اصلی این درس است.

به‌طور کلی، این واحد آموزشی بستر مناسبی برای توسعه مهارت‌های عملی، تصمیم‌گیری علمی، تعامل گروهی و رعایت اصول اخلاقی حرفه‌ای فراهم می‌آورد و دانشجویان را برای ایفای نقش مؤثر در فرایند تشخیص و درمان بیماران آماده می‌سازد.

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی: آمادگی برای تشخیص نمونه و تنظیم گزارش آن

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی: (توانمندی‌های دوره تخصصی دندانپزشکی: 1. مهارت‌های بالینی

2. مهارت برقراری ارتباط، 3. مراقبت بیمار (تشخیص، درمان، بازتوانی)، 4. پیشرفت فردی و فراگیری مستمر، 5. تعهد

حرفه‌ای، اخلاق و حقوق پزشکی، 6. مهارت تصمیم‌گیری، استدلال و حل مسئله، 7. ارتقای سلامت و پیشگیری)

مهارت‌های بالینی

- تسلط بر ارزیابی میکروسکوپی نمونه‌های پیچیده (ضایعات اپی‌تلیالی، بزاقی، لنفورتی‌کولار، ادنتوژنیک، استخوانی و پوستی).

- آشنایی با نحوه تفسیر لام‌های IHC و انتخاب پنل‌های مناسب برای ضایعات مختلف.

- توانایی تعیین مارژین‌های جراحی در نمونه‌های سرطانی.

- استفاده از رنگ‌آمیزی‌های اختصاصی هیستوشیمیایی برای گلیکوژن، چربی، موسین و آمیلوئید.

مهارت برقراری ارتباط

- نگارش گزارش‌های آسیب‌شناسی با زبان علمی، دقیق و استاندارد.
- توانایی ارائه و بحث درباره یافته‌های میکروسکوپی در جمع همکاران و استادان.
- مشارکت فعال در بحث‌های آموزشی گروهی و (Case Based Discussion (CBD).

مراقبت بیمار (تشخیص، درمان، بازتوانی)

- مشارکت در تشخیص دقیق ضایعات سرطانی و پیش‌سرطانی با ترکیب اطلاعات بالینی، تصویربرداری و هیستوپاتولوژی.
- کمک به انتخاب درمان مناسب بر اساس گزارش پاتولوژی.
- توجه به نقش گزارش صحیح در تصمیم‌گیری بالینی و پیشگیری از درمان‌های غیرضروری یا ناقص.

پیشرفت فردی و فراگیری مستمر

- ارتقای مهارت یادگیری خودراهبر (Self Directed Learning) در تفسیر لام‌ها و بررسی منابع علمی.
- استفاده از بازخورد استاد و دستیاران ارشد برای بهبود مستمر عملکرد.
- مرور و تحلیل گزارش‌های مختلف برای ارتقای توانایی تشخیصی.

تعهد حرفه‌ای، اخلاق و حقوق پزشکی

- رعایت اصول اخلاقی در استفاده از نمونه‌ها و محرمانگی اطلاعات بیماران.
- پایبندی به صداقت علمی در گزارش‌نویسی و ارائه یافته‌ها.
- دقت در ثبت، کدگذاری و آرشیو صحیح نمونه‌ها.

- توانایی انتخاب منطقی رنگ‌آمیزی‌ها و پنل‌های IHC بر اساس یافته‌های اولیه.
- استدلال علمی در تشخیص افتراقی ضایعات مشابه.

ارتقای سلامت و پیشگیری

- آگاهی از اهمیت تشخیص زودهنگام ضایعات بدخیم و پیش‌سرطانی برای ارتقای سلامت بیماران.
- مشارکت در ارتقای کیفیت گزارش‌های پاتولوژی به‌عنوان ابزاری برای بهبود نتایج درمانی.
- کمک به پیشگیری از عوارض بالینی با ارائه گزارش‌های جامع و استاندارد.

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

- بتواند نمونه‌های بافتی را از مرحله ماکروسکوپی تا تهیه لام و رنگ‌آمیزی به‌درستی ارزیابی کند.
- قادر باشد لام‌های میکروسکوپی، رنگ‌آمیزی‌های اختصاصی و IHC را تفسیر و تشخیص افتراقی مناسب ارائه دهد.
- بتواند در گزارش‌نویسی آسیب‌شناسی، از زبان استاندارد و پروتکل‌های معتبر (CAP) استفاده کند.
- توانایی تعیین دقیق مارژین‌های جراحی و تحلیل ضایعات سرطانی را داشته باشد.
- با ترکیب یافته‌های بالینی، تصویربرداری و پاتولوژی به تشخیص و پیشنهاد درمان کمک کند.
- در بحث‌های گروهی و Case Based Discussion مشارکت فعال داشته باشد و از بازخورد استاد برای اصلاح عملکرد استفاده نماید.
- به اصول اخلاقی، محرمانگی اطلاعات بیماران و دقت علمی در ثبت و آرشیو نمونه‌ها متعهد باشد.

رویکرد آموزشی^۱:

روش‌های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده: مشاهده فرآیند ها در آزمایشگاه هیستوپاتولوژی

☐ مجازی^۲

☐ حضوری

☐ ترکیبی^۳

آموزش عملی توسط استاد

آموزش از دستیاران سال بالاتر

مطالعه لام تحت نظارت استاد

رویکرد مجازی

☐ آفلاین ☐ آنلاین ☐ ترکیبی (آفلاین، آنلاین)

☐ کلاس وارونه

☐ یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال

☐ یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی

☐ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

☐ یادگیری اکتشافی هدایت شده

☐ یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی

☐ یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد حضوری

☒ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)

☒ بحث در گروههای کوچک

☐ ایفای نقش

☒ یادگیری اکتشافی هدایت شده

☐ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)

☐ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

☐ یادگیری مبتنی بر سناریو

☒ استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط هم‌تایان)

☐ یادگیری مبتنی بر بازی

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود.

لطفاً نام ببرید

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسین
1	ترکیب یافته های بالینی، تصویربرداری و میکروسکوپی و ارائه تشخیص نهایی	مشاهده فرآیند ها در آزمایشگاه		
2	شناخت موارد کاربرد تشخیص های مولکولی	هیستوپاتولوژی •		
3	آشنایی و کاربرد پنل IHC	آموزش عملی توسط استاد •		
4	مشاهده و آشنایی با تفسیر لام های IHC	آموزش از دستیاران		
5	آشنایی با برش عقده های لنفاوی	سال بالاتر •		
6	آشنایی با برش های جراحی نمونه های سرطانی	مطالعه لام تحت نظارت استاد •		
7	آشنایی با تعیین دقیق مارجین های برش	Self directed learning		دکتر مرادزاده-دکتر مهدوی-دکتر درخشان-دکتر شکیب
8	توصیف و استفاده از رنگ آمیزی های هیستوشیمیایی مناسب برای گلیکوژن، چربی، موسین و آمیلوئید			
9	بررسی و گزارش نویسی حداقل 50 نمونه بطور مستقل و تحت نظارت اساتید ضایعات اپیتلیالی، بزاقی، بافت های همبندی، ادنتورژنیک، استخوانی، پوستی- مخاطی، ضایعات لنفورتنیکولر و سایر موارد			
10				
11				
12				
13				
14				

وظایف و انتظارات از دانشجو:

منظور وظایف عمومی دانشجو در طول دوره است. وظایف و انتظاراتی نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس¹

- حضور منظم و به‌موقع در تمامی جلسات عملی و رعایت نظم آموزشی.
- مطالعه و آمادگی قبلی در مورد مراحل پاس، رنگ‌آمیزی و گزارش نویسی پیش از هر جلسه.
- مشارکت فعال در تهیه، برش و رنگ‌آمیزی نمونه‌ها و مشاهده لام‌ها.
- تمرین عملی در استفاده از میکروسکوپ و ثبت دقیق مشاهدات.
- انجام تکالیف و تمرین‌های عملی از جمله نوشتن گزارش‌های پاتولوژی به زبان استاندارد.
- رعایت اصول اخلاقی و حرفه‌ای در برخورد با نمونه‌ها و حفظ محرمانگی اطلاعات بیماران.
- رعایت دقت و ظرافت علمی در کدگذاری، ثبت و آرشیو نمونه‌ها.
- تعامل علمی و گروهی با استاد و همکلاسی‌ها در بحث‌ها و هنگام گزارش نویسی.
- پذیرش بازخورد اصلاحی از استاد و به‌کارگیری آن برای بهبود عملکرد.

روش ارزیابی دانشجو:

- ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)^۲
- ذکر روش ارزیابی دانشجو
- ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو

1. این وظایف مصادیقی از وظایف عمومی هستند و می‌توانند در همه انواع دوره‌های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.
2. در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

✓ ارزیابی تکوینی (سازنده)^۱: ارزیابی دانشجو در طول دوره آموزشی با ذکر فعالیت‌هایی که دانشجو به طور مستقل یا با راهنمایی استاد انجام می‌دهد. این نوع ارزیابی می‌تواند صرفاً با هدف آرایه بازخورد اصلاحی و رفع نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت دانشجو صورت پذیرفته و یا با اختصاص سهمی از ارزیابی به آن، در نمره دانشجو تأثیرگذار باشد و یا به منظور تحقق هر دو هدف، از آن استفاده شود.

نظیر: انجام پروژه‌های مختلف، آزمون‌های تشخیصی ادواری، آزمون میان ترم مانند کاربرگ‌های کلاسی و آزمونک (کوئیز) های کلاسی

✓ ارزیابی تراکمی (پایانی)^۲: ارزیابی دانشجو در پایان دوره است که برای مثال می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

- آزمون‌های کتبی، شفاهی و یا عملی با ذکر انواع آزمون‌ها برای مثال آزمون‌های کتبی شامل آزمون‌های کتبی بسته پاسخ اعم از «چندگزینه‌ای»، «چورکردنی گسترده»، «درست- نادرست» و آزمون‌های کتبی باز پاسخ اعم از تشریحی و کوتاه پاسخ، آزمون‌های استدلالی نظیر آزمون ویژگی‌های کلیدی، سناریونویسی با ساختن فرضیه و ...، آزمون‌های عملی که برای مثال می‌تواند شامل انواع آزمون‌های ساختارمند عینی نظیر OSCE³، OSLE⁴ و ... و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار^۵ با استفاده از ابزارهایی نظیر DOPS^۶، لاگ‌بوک^۷، کارپوشه (پورت فولیو)^۸، ارزیابی 360^۹ درجه^۹ و ... باشد.

- Direct observations (Dops) ,Multisource feedback , (MSF)

منابع:

منابع شامل کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط می‌باشد.

الف) کتب:

ب) مقالات:

1. Formative Evaluation
2. Summative Evaluation
3. Objective Structured Clinical Examination
4. Objective Structured Laboratory Examination
5. Workplace Based Assessment

6. مشاهده مستقیم مهارت‌های بالینی Direct Observation of Procedural Skills: روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت‌های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می‌گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می‌شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون، نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می‌شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می‌انجامد.

7. Logbook
8. Portfolio
9. Multi Source Feedback (MSF)

ج) محتوای الکترونیکی:

د) منابع برای مطالعه بیشتر:

- Neville BW, Damm DD, Allen CM, Chi AC. *Oral and Maxillofacial Pathology*. 5th Edition. Elsevier.
- Regezi JA, Sciubba JJ, Jordan RCK. *Oral Pathology: Clinical Pathologic Correlations*. 7th Edition). Elsevier.
- Woo SB. *Oral Pathology*. 3rd Edition (آخرین ویرایش). Elsevier.
- Rosai J, Ackerman LV. *Rosai and Ackerman's Surgical Pathology*. آخرین ویرایش. Elsevier.
- Dorfman HD, Czerniak B. *Bone Tumors (Bone Pathology)*. آخرین ویرایش. Elsevier.
- Kumar V, Abbas AK, Aster JC. *Robbins and Cotran Pathologic Basis of Disease*. آخرین ویرایش. Elsevier.
- College of American Pathologists (CAP). *Cancer Protocol Templates for Pathology Reporting*. آخرین نسخه منتشر شده.
- Patterson JW. *Weedon's Skin Pathology*. 6th Edition. Elsevier.

چک لیست ارزیابی طرح دوره

چگونگی پردازش طرح با توجه به معیارها			معیارهای ارزیابی	آیتم	نام درس	رشته مقطع	گروه
توضیحات در خصوص موارد نیازمند اصلاح	نیازمند اصلاح	قابل قبول					
			به اطلاعات کلی درس اعم از گروه آموزشی ارایه دهنده درس، عنوان درس، کد درس، نوع و تعداد واحد، نام مسئول درس و سایر مدرسان، دروس پیش نیاز و همزمان و رشته و مقطع تحصیلی اشاره شده است.	اطلاعات درس			
			اطلاعات مسئول درس اعم از رتبه علمی، رشته تخصصی، اطلاعات تماس و ... درج شده است.	اطلاعات مسئول درس			
			بخش‌های مختلف محتوایی درس در حد یک یا دو بند معرفی شده است.	توصیف کلی درس			
			اهداف کلی/ محورهای توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده‌اند.	اهداف کلی/ محورهای توانمندی			
			اهداف اختصاصی/ زیرمحورهای هر توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده‌اند.	اهداف اختصاصی/ زیرمحورهای هر توانمندی			
			رویکرد آموزشی مورد نظر در ارایه دوره اعم از حضوری، مجازی و ترکیبی مشخص شده است.	رویکرد آموزشی			
			روش‌های یاددهی و یادگیری درج شده‌اند.	روش‌های یاددهی- یادگیری			
			جدول مربوط به تقویم درس، به طور کامل تکمیل شده است.	تقویم درس			
			وظایف و انتظارات از دانشجویان نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس و ... تعریف شده و درج گردیده است.	وظایف و انتظارات از دانشجو			
			نحوه ارزیابی دانشجو با ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)، روش ارزیابی و سهم هر نوع/روش ارزیابی در نمره نهایی دانشجو، درج شده است.	نحوه ارزیابی دانشجو			
			کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط، معرفی شده‌اند	منابع			